

Školské kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

51. ročník, školský rok 2022/2023

Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)

1. Vytvor správne dvojice: k slávnemu menu prirad' správnu charakteristiku.

Po vytvorení dvojice sa spojenie sfarbí na modro. Až po vytvorení modrého spojenia sa ti odpoveď započíta.

1. Roald Amundsen	_____ dobyl južný pól
2. Edmund Hillary	_____ misionár, ktorý preskúmal rozsiahle územia Afriky
3. David Livingstone	_____ chcel sa plavbou smerom na západ dostať do Indie
4. Krištof Kolumbus	_____ zdolal najvyššiu horu sveta
5. Fernão Magalhães	_____ je po ňom pomenovaný jeden zo svetadielov
6. Amerigo Vespucci	_____ jeho výprava oboplávala svet

2. K známym osobnostiam prelomu 19. a 20. storočia patrí **Milan Rastislav Štefánik**, ktorého môžeme nazvať aj veľkým slovenským svetobežníkom. Ktoré z nasledujúcich tvrdení o jeho živote sú pravdivé?

a) Narodil sa na Slovensku.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

b) Na ostrove Tahiti v Tichom oceáne pozoroval prelet Halleyho kométy slnečnou sústavou.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

c) Na svojich cestách navštívil Afriku, Áziu i Ameriku.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

d) Je považovaný za zakladateľa modernej vlastivedy Uhorska.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

3. Sú pravdivé nasledujúce tvrdenia?

a) Obratník Kozorožca je dôležitým poludníkom.

a)	b)
ÁNO	NIE

b) V Južnej Amerike je december zimným mesiacom rovnako ako u nás.

a)	b)
ÁNO	NIE

c) Južná Amerika zasahuje na severnú i južnú pologuľu.

a)	b)
ÁNO	NIE

d) Keď je u nás leto, v južnej Afrike majú zimu.

a)	b)
ÁNO	NIE

e) Zem rotuje okolo svojej osi zo západu na východ.

a)	b)
ÁNO	NIE

f) 23. septembra 2022 mali všetky miesta na Zemi deň rovnako dlhý ako noc.

a)	b)
ÁNO	NIE

g) Na Slovensku máme najdlhší deň a najkratšiu noc v mesiaci jún.

a)	b)
ÁNO	NIE

h) Rovník rozdeľuje zemeguľu na západnú a východnú pologuľu.

a)	b)
ÁNO	NIE

i) Na Slovensku sú v auguste všetky dni dlhšie ako noci.

a)	b)
ÁNO	NIE

j) Planéta Jupiter má viac ako 40 mesiacov.

a)	b)
ÁNO	NIE

4. Porovnaj . Vyhľadaj správne znamienko < alebo > alebo = .

a) Dĺžka obežnej dráhy Zeme okolo Slnka. < / > / = Dĺžka obežnej dráhy Marsu okolo Slnka.

b) Počet mesiacov Jupitera. < / > / = Počet mesiacov Zeme.

c) Dĺžka rovníka. < / = / > Dĺžka severnej polárnej kružnice.

d) Počet dní vo februári 2022. < / = / > Počet dní vo februári 2023.

e) Dĺžka poludníka, ktorý prechádza cez Prahu. < / > / = Dĺžka poludníka, ktorý prechádza cez Košice.

f) Dĺžka noci v Bratislave na Silvestra. > / = / < Dĺžka noci v Bratislave v deň polročného vysvedčenia.

5. Vyber správnu odpoveď na vynechané miesto.

a) Rovníkový polomer zemegule je km.

a)	b)	c)	d)
8637	6378	3678	7863

b) Jupiter je planétou v poradí od Slnka.

a)	b)	c)	d)
piatou	štvrtou	šiestou	siedmou

c) Najmenšou planétou Slnčnej sústavy je

a)	b)	c)	d)
Merkúr	Pluto	Mars	Venuša

d) Jeden obeh Mesiaca okolo Zeme trvá približne dní a 8 hodín.

a)	b)	c)	d)
32	25	30	27

e) Za jeden deň (24 hodín) nastanú v prímorských oblastiach prílivy.

a)	b)	c)
2	4	3

f) V Slnčnej sústave sú planéty menšie ako Zem.

a)	b)	c)
tri	dve	štyri

g) Najväčší kontinent zemského povrchu je

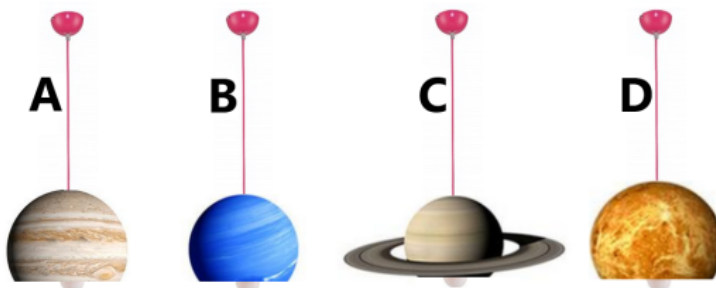
a)	b)	c)	d)
Afrika	Amerika	Ázia	Eurázia

h) Európu obmýva oceán.

a)	b)	c)
Tichý	Atlantický	Indický

6. Výrobca svetidiel sa inšpiroval astronómiou a pripravil sériu lustrov, ktoré vyzerali ako niektoré planéty slnečnej sústavy. Ako ich nazval? **Vytvor správne dvojice:** k označeniu obrázka lustra prirad správny názov planéty, ktorá slúžila ako vzor pri jeho výrobe.

Po vytvorení dvojice sa spojenie sfarbí na modro. Až po vytvorení modrého spojenia sa ti odpoveď započíta.

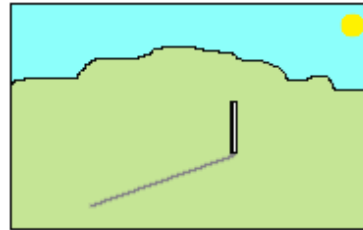
1.

A

_____ JUPITER

2.	B	_____ VENUŠA
3.	C	_____ NEPTÚN
4.	D	_____ SATURN

7. Žiaci z 5.A z Bratislavy dostali praktickú domácu úlohu z geografie. **23. septembra** mali kolmo do zeme zapichnúť tyč tak, ako je to na obrázku. Potom mali každú hodinu medzi 9,00 ráno a 18,00 večer odmerať dĺžku jej tieňa a zapísať si ju. V škole im pani učiteľka nadiktovala niekoľko tvrdení a žiaci mali na základe vlastnej skúsenosti určiť, či sú pravdivé. 23. septembra bolo celý deň slnečné a jasné počasie, a tak sa meranie podarilo. Aké odpovede mali dať žiaci pani učiteľke?

a) Tieň tyče bol o 11,00 hod. kratší ako o 9,00 hod.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

b) Tieň tyče bol o 18,00 hod. dlhší ako o 9,00 hod.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

c) Tieň tyče sa dopoludnia skracoval a popoludní predlžoval.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

d) Na poludnie tyč nevrhala žiadny tieň.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

Rovnakú úlohu žiaci dostali aj o mesiac – **23. októbra**. Mali použiť tú istú tyč a zapichnúť ju na rovnaké miesto ako v septembri. Čo zistili?

e) Tieň tyče bol o 11,00 hod. znova kratší ako o 9,00 hod.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

f) Tieň tyče bol o 18,00 hod. znova dlhší ako o 9,00 hod.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

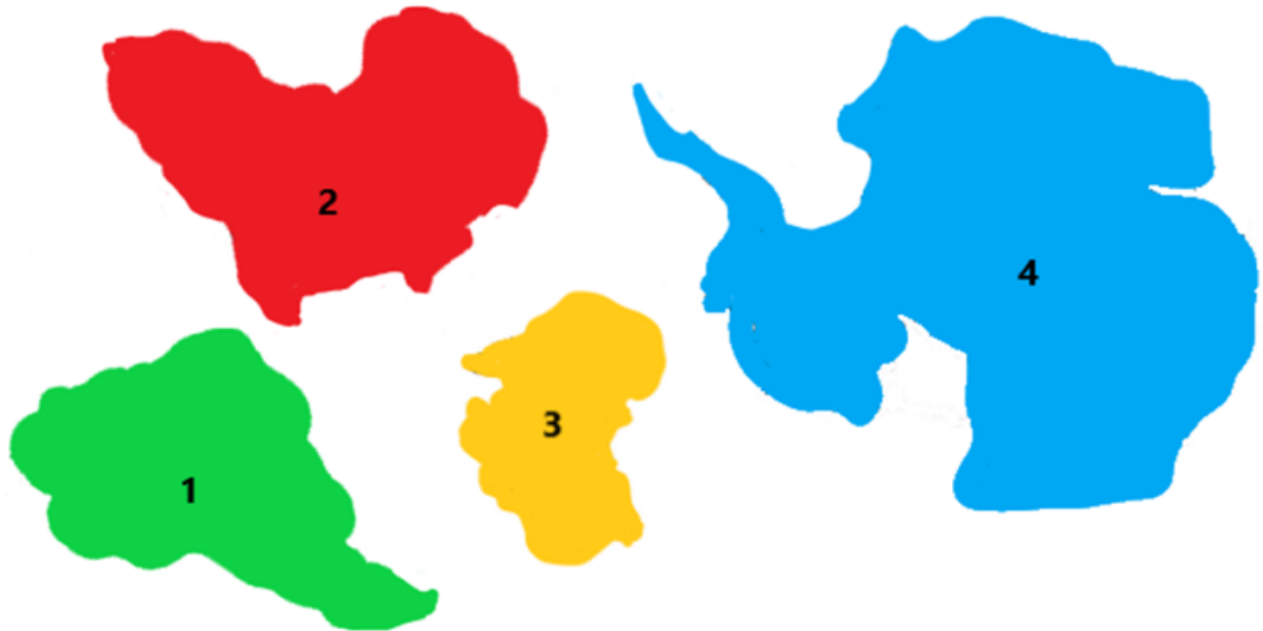
g) Tieň tyče sa znova dopoludnia skracoval a popoludní predlžoval.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

h) Tieň tyče bol o 11,00 hod. v októbri kratší ako o 11,00 hod. v septembri.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

8. Adam sa v škole učil o kontinentoch. Pomyslel si, že si tvar kontinentov lepšie zapamätá, ak si ich vystrihne z farebného papiera a pripne na nástenku, ktorú mal nad svojim písacím stolom. Podarilo sa mu vystrihnúť **4 kontinenty**, aj keď nie úplne dokonale. Jeho o rok staršia sestra uvidela vystrihnuté kúsky položené na stole a hádala, ktoré kontinenty Adam vystrihol. Všetky uhádla. Háďaj aj ty.

- 1 - Austrália / Južná Amerika / Antarktída / Afrika
 2 - Afrika / Austrália / Antarktída / Južná Amerika
 3 - Južná Amerika / Austrália / Antarktída / Afrika
 4 - Antarktída / Južná Amerika / Austrália / Afrika

Ktoré kontinenty Adam **nevystrihol** ?

a)	b)	c)
Európu a Áziu	Severnú Ameriku a Euráziu	Severnú Ameriku, Európu a Áziu

9. Vytvor správne názvy objektov zemského povrchu.

M **EX** / **ED** / **ÝT** I C K Ý záliv

súostrovie **PO** / **TU** / **FI** LIP Í NY

ostrov **SU** / **KA** / **BO** R N E O

KAR **LOV** / **PAT** / **IB** S K É more

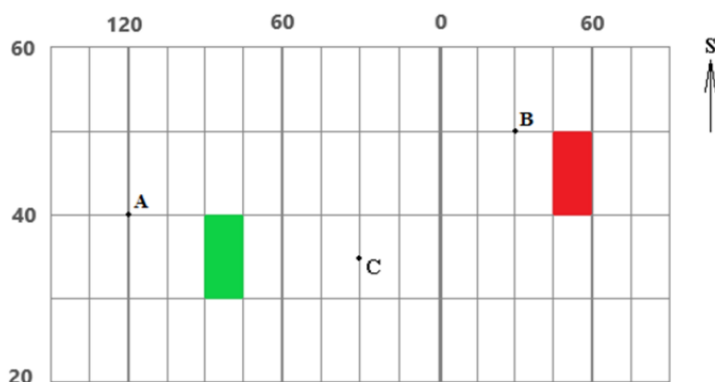
MAF / **MAR** / **TAL** I Á N S K A priekopa

10. Vyber správny pojem do nasledujúcich tvrdení.

- a) Všetky / prechádzajú cez Antarktídu.
 b) Všetky / sú rovnako dlhé.
 c) Všetky / majú severo-južný smer.

d) Všetky poludníky / rovnobežky majú tvar kružnice.

11. Na obrázku je znázornený výrez z geografickej siete, čísla označujú poradie rovnobežiek a poludníkov . Odpovedz na nasledujúce otázky.

a) Na ktorej pologuli leží bod A?

a)	b)
na severnej	na južnej

b) Na ktorej pologuli leží bod B?

a)	b)
na východnej	na západnej

c) Na ktorej pologuli leží bod C?

a)	b)
na východnej	na západnej

d) Keby sme do výrezu zakreslili obratník, ktorý by to bol?

a)	b)
obratník Raka	obratník Kozorožca

e) Ktoré z vyznačených bodov A, B, C ležia na 35. rovnobežke?

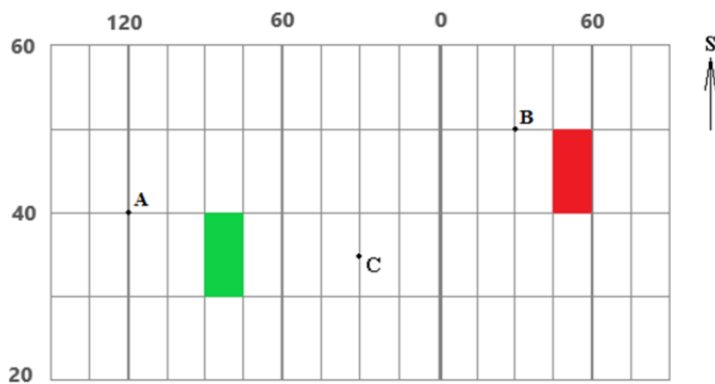
a)	b)	c)
iba B	iba C	žiadny

f) Ktoré z vyznačených bodov A, B, C ležia na 30. poludníku?

a)	b)	c)	d)
iba B	iba C	B aj C	žiadny

g) Ktoré z vyznačených bodov A, B, C ležia na západnej a zároveň na južnej pologuli?

a)	b)	c)	d)
iba A	iba B	A a C	žiadny

Súhlasíš s nasledujúcimi tvrdeniami?

h) Bod A leží západnejšie ako bod C.

a)	b)
ÁNO	NIE

i) Bod C leží južnejšie ako bod A.

a)	b)
ÁNO	NIE

j) Miesto, ktoré leží na 85. poludníku západnej pologule a na 35. rovnobežke, sa nachádza v zelenom políčku.

a)	b)
ÁNO	NIE

k) Miesto, ktoré leží na 35. poludníku východnej pologule a na 45. rovnobežke, sa nachádza v červenom políčku.

a)	b)
ÁNO	NIE

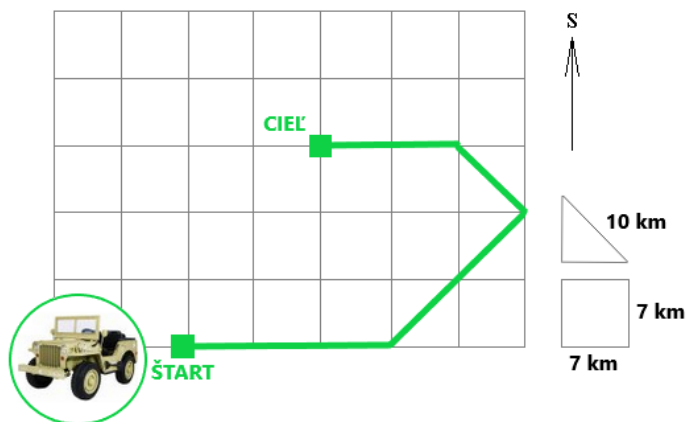
l) Keby sme do siete zakreslili polohu Afriky, videli by sme iba časť tohto kontinentu.

a)	b)
ÁNO	NIE

m) Z bodu B je k rovníku rovnako ďaleko ako z bodu C.

a)	b)
ÁNO	NIE

12. Turisti sa na džípe vydali pozorovať zvieratá v africkom národnom parku. Na nasledujúcom pláne je zobrazená trasa ich pohybu. Aké údaje sa uložili v navigácii džípu?

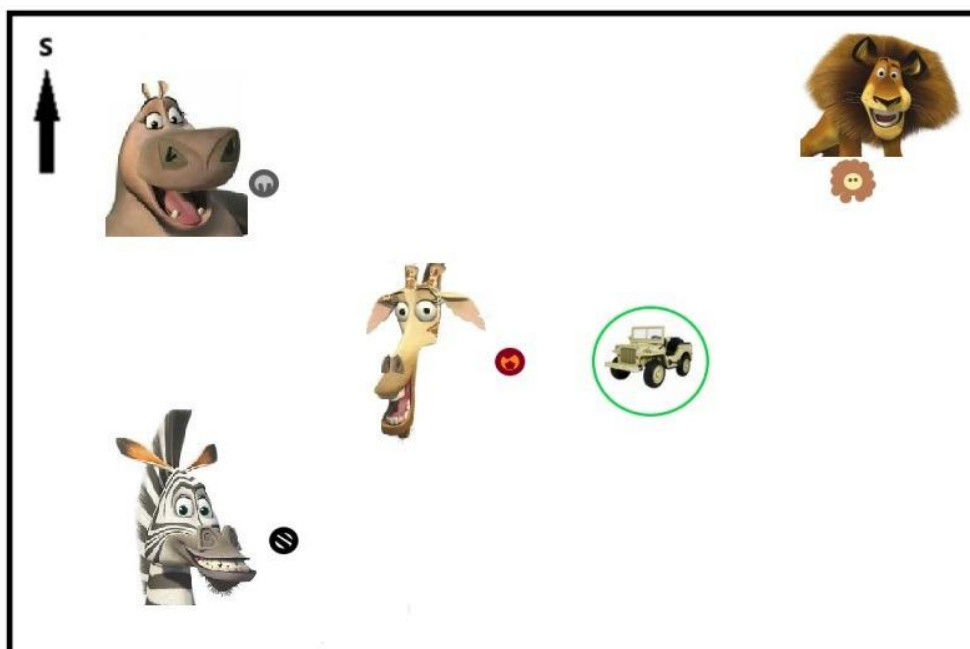
Vyštartovali smerom na / / / a prešli / / / km.

Potom zmenili smer na / / / a prešli / / / km.

Pokračovali / / / km na / / / .

Napokon prešli / / / km na / / / a zastali.

13. Keď turisti zastali, rozhládli sa okolo seba. Šípka označuje smer na sever.

Porad turistom, kam majú nasmerovať ďalekohľad, ak chcú uvidieť

a) **leva Alexa** ?

a)	b)	c)	d)
na SV	na JV	na SZ	na JZ

b) **žirafu Melmana** ?

a)	b)	c)	d)
na S	na J	na Z	na V

c) **hrošicu Gloriu** ?

a)	b)	c)	d)
na SV	na JV	na SZ	na JZ

d) **zebru Martyho** ?

a)	b)	c)	d)
na SV	na JV	na SZ	na JZ

e) Ktorým smerom sa má vydať **hrošica Gloria** , ak chce navštíviť leva Alexa ?

a)	b)	c)	d)
na V	na S	na Z	na SZ

f) Ktorým smerom sa má vydať **lev Alex** , ak chce navštíviť **zebru Martyho** ?

a)	b)	c)	d)
na JV	na V	na Z	na JZ

g) Ktorým smerom sa má vydať **žirafa Melman** , ak chce navštíviť **zebru Martyho** ?

a)	b)	c)	d)
na SV	na JV	na JZ	na SZ

h) Ktorým smerom nesmie ísť **zebra Marty** , ak sa chce vyhnúť **turistom** ?

a)	b)	c)	d)
na S	na SV	na Z	na SZ

14. Adelka sa v škole na geografii učila, aké farby sa zvyčajne používajú pri kreslení máp. Doma sa rozhodla, že si nakreslí mapu vlastnej vymyslenej krajiny a použije farby takým spôsobom, ako sa používajú v atlase. Vytvor správne dvojice: **k farebnému odtieňu priradiť objekty z Adelkinej mapy vymyslenej krajiny.**

Po vytvorení dvojice sa spojenie sfarbí na modro. Až po vytvorení modrého spojenia sa ti odpoveď započíta.

1.

_____ more hlboké do 1000 m

2.

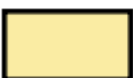
_____ nížina

3.

_____ pohorie s výškou do 5 000 m n. m.

4.

_____ pohorie s výškou do 1500 m n. m.

5.

_____ púšť

6.

_____ more hlboké do 300 m

15. PRI RIEŠENÍ TEJTO ÚLOHY POUŽI ATLAS SVETA!

Vyhľadaj v atlase sveta ostrov **Island v Severnom ľadovom oceáne**, napríklad na mape Severnej Európy. S pomocou mapy urči, aké objekty zemského povrchu sú pomenované nasledujúcimi názvami.

a) **HEKLA** - Je to / / / / .

b) **REYKJAVÍK** - Je to / / / / .

c) **BLANDA** - Je to / / / / .

d) **BJARGTANGAR** - Je to / / / / .

e) **MÝVATN** - Je to / / / / .